

1.10. 2009 21:32

Diamo varuje před ekologickou katastrofou

Jen co se ministru financí Eduardu Janotovi podařilo vybojovat křehkou dohodu o podobě státního rozpočtu na příští rok, už se objevují požadavky na dodatečné výdaje.

Ministerstvo průmyslu žádá 1,4 miliardy korun na dotace pro státní podniky Diamo a Palivový kombinát Ústí (PKÚ). „Je nutné ty peníze najít, neobejdeme se bez nich,“ říká šéf dozorcí rady Diama Zbyšek Sochor. „Není kde brát,“ tvrdí však Janota.

Diamo a PKÚ mají za úkol odstraňovat staré škody v hornictví. Pečují o zavřené doly, zabezpečují je proti únikům výbušného metanu, čistí důlní vody. Například ve Stráži pod Ralskem zůstává v podzemí po těžbě uranu pět milionů tun kyseliny sírové. Diamo odtud čerpá vody s obsahem kyselin. „Při nedostatku financí by muselo sanaci ve Stráži zastavit. Kontaminace kyselými roztoky by se pak mohla šířit do okolí, kde už nelze při případné havárii aktivně zasáhnout. Hrozilo by znečištění spodních vod, životního prostředí, případně obyvatelstva nebezpečnými látkami, zejména radionuklidy,“ popisuje Jakub Kašpar z ministerstva životního prostředí. „Znamenalo by ekologickou katastrofu,“ shrnuje šéf Diama Jiří Jež.

Ministerstvu na příští rok chybí 1,15 miliardy korun pro Diamo a čtvrt miliardy pro PKÚ. Jen Diamo potřebuje na nejnnutnější udržovací práce třímiliardový příspěvek ročně. Firma sice stále těží uran na Vysočině, z výtěžku ale práce na odstavených dolech nezaplátí. Podnik léta prodělával, teprve před dvěma lety začal díky rostoucím cenám uranu tvořit mírný zisk. Teď ale uran zlevňuje a těžko se na předkrizové rekordy vrátí – trh zaplavuje surovina z nových dolů v Kazachstánu či Africe.

„Bez miliardy, která nám chybí do třímiliardové dotace, nejsme schopni péči o staré doly zajistit. Že by ty peníze nebyly, to si vůbec nedokážu představit, to se prostě musí vyřešit,“ prohlašuje ředitel Jež, podle něhož na skutečnou likvidaci následků těžby firma potřebuje víc než tři miliardy. „Dotace nám rok od roku klesá, dřív jsme dostávali čtyři miliardy. Už tak děláme jen to nejnnutnější,“ stýská si Jež.

Firma už sama sáhla k úsporám. Letos zrušila 300 pracovních míst, právě tento týden rozdala posledních 60 výpovědí. Zdroje z ministerstva varují, že kvůli chybějící části dotace teď ale hrozí propuštění dalších 800 lidí.

Sochor doufá, že ministerstvo průmyslu na odstraňování důlních škod dostane peníze z 37 miliard, jež v roce 2002 na rozvoj Moravskoslezského, Ústeckého a Středočeského kraje slíbil poslat tehdejší premiér Miloš Zeman.

„Zatím se z nich vyčerpalo jen deset miliard,“ říká. Jde ale jen o virtuální balík. Fond, jenž se měl podle Zemanových plánů plnit z privatizace a dividend firem jako ČEZ či ČEPS, je prázdný, výnosy ze státních firem se utratily jinde.

Janota včera HN řekl, že peníze nemá: „Rezervu určenou pro Diamo jsme dali na posílení státní pojišťovny EGAP. Jiný zdroj není.“ „Víme o jeho postoji, ale budeme s ním jednat,“

stále doufá ministr průmyslu Vladimír Tošovský. Spustit debatu o rizicích zastavení sanace se chystá i ministr životního prostředí. Podle informací HN má kabinet tento problém řešit v listopadu.